

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАКИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕХНАТҚАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 239 (2530).

5

ДЕКАБРЬ

ПАЙШАНБА

1963 йил

БАҲОСИ
2 ТИЯНН

Рассом В. Жарнинов ишлаган плакат.

(ТАСС фотохроникаси).

СОЦИАЛИСТИК ДЕМОКРАТИЯ БАЙРАМИ

Бугун — СССР Конституцияси кун. Барча совет кишилари бу улуг айём кунини эўр тантана билан байрам қилмоқдалар.

Бу йил Конституция кунини КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини ва партия Программасида белгилаб берилган буюк вазифаларни бажариш учун совет кишиларининг ғайрат-шижоати ҳар қачонгидан ҳам тўлиб-тошган, мамлакатимизда коммунистик курилиш кенг авк олдирилган, Совет Иттифоқи ҳамма соҳаларда улкан ютуқларга эришиб, жаҳон афқор оммасини ҳайратда қолдираётган бир вазиятда кутиб олинмоқда.

СССР Конституцияси инсоният тарихида янги давр очган Улуг Октябрь социализм революциясининг ҳамда мамлакатимизда социалистик жамият куришида эришилган катта ғалабаларнинг натижаси сифатида вуқудга келди. Унда совет халқининг шонли Коммунистик партия раҳбарлигида кўлга киритган барча ютуқлари ювун билан мустаҳкамланган.

Дунёда энг демократик бўлган совет демократиясининг буюк ҳаётбахш кучи шундаки, у оддий меҳнаткаш инсон тўғрисида, унинг бахт-саодати ва фаровон турмуш кеириши, шахсининг ҳар томонлама ўсиш тўғрисида астойдил ғам-хўрлик қилиш руҳи билан сўғорилган. Фақат социализм тузуви инсонни чинакамгина улуглади, қарлади ва шарафлади, унинг ҳаётини янги мазмун билан бойитди, унинг таланти ва қобилиятининг тўла юзага чиқиши учун ҳамма зарур имкониятларни яратиб берди.

Бахт-инболмиш қомуси бўлиши СССР Конституцияси — инсон ҳуқуқлари ва эркинлиги тули инфодаланган буюк ҳужжатдир. Барча совет граждандарининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари унда олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Мамлакатимиздаги ҳар бир граждандар Конституцияга кўра, меҳнат қилиш, дам олиш, илми бўлиш, кенсаяган вақтида, касал бўлганда ёки бирон бир сабаб билан меҳнатга яроқсиз бўлиб қолганда, моддий таъминот олиш ва бошқа ҳуқуқларга, имтиёзларга эга.

Советлар юртида кишининг қиши томондан ҳар қандай эксплуатация қилиниши абадий барҳам топган. Ирқий камситиш, миллий ва социал азулм зўтувга тўғатилган, СССРдаги барча граждандарнинг миллати, ирқи, жинси ва бошқа жиҳатларидан қатъий назар, мамлакатимизнинг давлат ва ҳўжалик, маданий ва

ижтимоий ҳаётининг ҳамма соҳаларида ўзаро тенг ҳуқуқда эга эканликлари СССР Конституциясида қону билан мустаҳкамланган. Бизда бир миллат иккинчи миллат устидан, бир халқ бошқа бир халқ устидан ҳўкмронлик қилмайди. Аксинча, Совет Иттифоқида ҳамма халқлар ва миллатлар ягона қардош оилага бирлашган бўлиб, ҳар соҳада ўзаро тенг ҳуқуқлиқлар.

«Мамлакатимиздаги ҳамма халқлар, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — диндан, танасининг тусидан ва тилдан қатъий назар, тенг ҳуқуқлиқлар. Биз социализм куридик ва ҳозир ахил оила бўлиб коммунизм сари олга бормоқдамиз». Бизни бу йўлдан тўхтата оладиган, халқларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстликка раҳна солардиган куч дунёда йўқ. Улуг Ленин воёга етказган Коммунистик партия совет халқининг барча зафарлари раҳнамодлик қилмоқда.

Бизда ишсизлик мутлақо туғатилган. 69 миллион ишчи ва хизматчи турли соҳаларда ишлаб турибди. 4 мингдан ортиқ шифохона халқ хизматида. Фақат ўтган бир йил ичида дам олиш уйлари ва санаторийларда 7 миллион киши ҳордиқ чиқарди ва даволанди. Бизда ўқиш, медицина ёрдами ва бошқа жуда кўп тадбирлар бе-пул амалга оширилди. Бу йил давлат томонидан пенсия, нафақа ва бошқа имтиёзлар учун сарфланадиган маблағ 30,5 миллиард сўмга етди.

Империализм маддоҳлари кўкларга кўтариб мақтаётган капитализм оламда буларнинг ҳеч бирини кўрмайсиз. Капитализм ўз табиатига кўра, ишсизлик, очлик, муҳтожлик, азоб-уқубат, кулфат ўчоғилгича қолди келмоқда. У ерда чинакам демократиядан асар йўқ. Ўз ҳақ-ҳўқуқини талаб қилиб чиққанларнинг овози бўғилади, инсонлик қадр-қиммати обқости қилинади. Илғор ва прогрессив гоёларни тарғиб қилувчи кишилар таъқиб остига олинади. Ирқий камситишчи айтмайсизми!

Капитализмнинг энг ривожланган мамлакатига — Америка Қўшма Штатлари — бизга яқинда миллион-миллион кишилар ишсизлик, муҳтожликдан сарсон-саргардон бўлиб юргани, ҳаробаларда яшагани, ирқий камситиш ичқоёсида етганлиги энди ҳеч кимга сир эмас-ку.

АҚШ, Ангولا, Родезия, Жаңибўли Африка Республикаси ва бошқа капиталистик мамлакатларда ирқчилик авк олганлиги бутун тараққиётларвар инсониятнинг ғазаб-нафратини қўзғатмоқда. Америка Қўшма Штат-

ларининг Миссисипи штатидаги университет профессори Жеймс Сильвер хабар беришича, кейинги юз йил ичида бу ерда негр аҳолисида лозал беш проценти ҳам сайловларга қатнаштирилмаган. Университетнинг 50 дан ортиқ ўқитувчиси негрларга қарши уюштирилган этнон террорни қоралагани учун университетдан ҳайдалган ёки ишдан бўшашга мажбур бўлган. Бу штатда оқ танли болаларнинг билим олиши учун йилига 81,86 доллар сарфланса, негр болалари учун атиги 21,77 доллар ажратилади.

АҚШнинг Филадельфия шаҳрида 13 яшар негр боласининг мағзинга кирганлиги учун ирқчи магазин хўжайини томонидан ирқчида отиб ўлдирилганлиги, Алабама штатида негрлар яшайдиган кварталларда ирқчилар бомбаси тез-тез портлаб турганлиги ва бошқа жуда кўп мисоллар «эркин дунё» демократиясининг афти-ангори ни очиб беради, бу демократиянинг сохталигини фош қилади.

Кунини кеча АҚШ президенти Жон Кеннедининг реакцион ирқчилар томонидан ёвузларча отиб ўлдирилганлиги ҳам бечиз эмас. Капитализмнинг ички эъдиқатлари, маразлари шу тариқа тобора авк олмоқда.

Ички дунё, ички хил демократия! Бирин адолат, эркинлик, фаровонлик ва бахт-саодат бахш этса, иккинчиси ишсизлик, қашшоқлик, кулфат, муҳтожлик ва ички адоватни келтириб чиқаради.

Бизда меҳнаткаш халқ — мамлакатнинг чинакам хўжайини. Ҳамма нарса ки халқнинг ўзи яратди, юзага келтирилган иоз-неъматларнинг барчасидан унинг ўзи тўла баҳраманд бўлади. Капиталистик мамлакатларда оғир ҳаёт кеириётган кишилар бу ҳақда фақат орау қилишлари мумкин.

1936 йили қабул қилинган СССР Конституцияси социализм курилиши ютуқларини ўзида муяссаслаштирган эди. Ҳозир замон ўзгача, талаблар ҳам янги. Совет кишилари эндиликда коммунистик жамият куримоқдалар. Шу сабабли Совет ҳукумати янги Конституцияни қабул қилишни лозим томонда. Унинг лойиҳасини ишлаб чиқиш ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ махус юкмиссияга топширилган. Янги Конституцияда совет кишиларининг эркинликлари ва ҳуқуқлари, улар фойдаланадиган имтиёзлар янада тўлароқ, янада мазмунлироқ авк этиши шубҳасиздир.

КПСС Марказий Комитети 9-декабрь Тшенуми айдиган

ТАРАДДУД

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунист» колхозининг ўртоқ Кеңжа Зоилов бошлиқ бригадаси аъзолари сабабот ва полиз экинлари қатори пахтадан ҳам мўл ҳосил етиштирдилар. Ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнат натижасида баракали хирмон кўтарилди. Ҳар гектар ердан 25 центнер ўрнига 32 центнердан «оқ олтин» олинди. Пахта тайёрлаш плани 140 процентдан ошириб бажарилди. Сабабот ва полиз экинларининг барча турлари бўйича ҳам йиллик план ортиги билан адо этилди.

Бригаданинг Ҳожибой Тожибоев, Ҳасан Исмонлов, Матлуба Нишанова, Ҳакима Исмолова ва Хатира Жўраева каби илғор аъзолари бошқарба нисолуна кўрсатиб, ҳалол ишладилар.

Бригада аъзолари КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми очилиш кунига қадар, ерларни ғўзапоядан тозалаб батамом шудгорлаб қўйиш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Шу кунгача бригаданинг мавжўл 118 гектар майдонининг 70 гектардан ортиги сифатли қилиб шудгорлаб қўйилди.

С. МИРЗАЛИЕВ.

МАШИНСОЗЛАР ҲИММАТИ

Чирчиқ қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи коллективи ишлаб чиқарётган СКО-4 маркали кўрак терадиган машиналар мамлакатимиз, пахтакорларининг оғирини енгли қилаётир. Бундай агрегатларнинг ҳар бири кўрак йиғишда ўилаб кишиларнинг ишини қилади.

... Механика йиғув цехи. Бу ерда кўрак терадиган машиналар йиғилади ва мамлакатимиз пахта плантацияларида томон йўл олади. Цех коллективи ўз зиммасидаги вазифани сиддиқидан бажариб, меҳнатда юкори кўрсатишларга эришмоқда. Бу ҳақда цех партия

ташкilotининг секретари ўртоқ А. Аджаимов қуйидагиларни айтди: — Утган йили шундай машиналарнинг тажриба намуналари тайёрланган эди. Пахта далаларида ўтказилган синов яхши натижалар берди. Агрегатлар анча унумли ишлар экан. Шундан сўнг корхонамида бундай машиналарни қўлаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Цехимиз ишчилари даслабки кунлардан оғир ишларни шай куришти. Бундай машиналар тайёрлаш янги ўлаштирилганлиги қарамай, ойлик планлар муттасил ортиги билан адо этиляпти. Улар,

ни белгилаган миқдорда ишлаб чиқаришга бугун корхона коллективи муносиб ҳисса қўймоқда. Машинасозларнинг ҳамкорликда ишлашлари туғайли шу йилнинг ўтган ойлари нобайида 700 дан ортиқ кўрак териш машинаси тайёрланди. А. Ахтемов, Ф. Муштафеев ўртоқлар бошчилигидаги йиғувчи слесарлар бригадалари намуна кўрсатиб ишламоқда. Улар нормани муттасил бир лрим бара-варга етказиб адо этишляпти.

Утган ойда коллектив рекорд кўрсаткичга эришти. Бир ой мобайнида 80 та кўрак терадиган машина йиғилди. Бу машинасозларнинг янги ютуқларга илҳомланганлиги. Улар шу кунларда ҳам иш сўрағатини бўшиштирмавглар.

Г. ЯСТРЕБОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз муҳбири.

КЕЛГУСИНИ КЎЗЛАБ

Шу кунларда Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли генерал Раҳимов номли колхоз далаларида иш қизич. Бир томонда сабабот экинларининг сўғиш ҳосили йиғиб-териб олинляпти, бир томонда ер ҳайдалляпти. Ҳўраликда ҳозиргача 600 гектардан ортиқроқ ер 30—35 сантимер чуқурликда сифатли шудгорлаб қўйилди. Шудгорлашдан олдин ҳар гектар ерда 300 килограммлик микерлар йиғиб олинди. Колхозчилар юз гектар ерда дам, 60 гектар ерда пилез экиб қўйдилар. Бу ишларда механикаторлардан И. Ҳамидов, А. Шокиров, Қ. Дўсқўрмаев каби ўртоқлар ғайрат кўрсатишляпти.

Т. Жўраев.

„ОЛТИН КИТОВ“ ҲАҚРАШОНЛАРИ

Тошкент қишлоқ хўжалик партия комитети ва област ижроия комитети йиллик пахта тайёрлаш планини муддатдан олдин бажарган, қўнмиш мажбуриятлар олган қуйидаги колхоз ва совхозларга ташаккур эълон қилдилар. Уларнинг номлари област «Олтин китов»-га ёзилди.

Янгийўл бошқармасидаги Навоий номли колхоз (райси С. Исроилов, партия ташкilotининг секретари Т. Умууроқов ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги «Қизил Октябрь» колхоз (райси Ж. Очиплов, партия ташкilotининг секретари Т. Турдибоев ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз (райси Н. И. Кукса, партия ташкilotининг секретари А. Ахтанов ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги «Коммунизм» колхоз (райси М. Нематов, партия ташкilotининг секретари Б. Мирзааҳмедов ўртоқлар);

Урта Чирчиқ бошқармасидаги Калинин номли колхоз (райси Ёш Ёш Мак, партия ташкilotининг секретари А. Ҳайдаров ўртоқлар);

Бўша бошқармасидаги «Гулистон» колхоз (райси И. Ҳайдаров, партия ташкilotининг секретари Т. Ҳамроев ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги Энгельс номли колхоз (райси Б. Шамсиев, партия ташкilotининг секретари А. Раимқулов ўртоқлар).

Янгийўл бошқармасидаги Жданов номли колхоз (райси Т. Раҳмонов, партия ташкilotининг секретари С. Алмуков ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги «Москва» колхоз (райси Д. Саидкулов, партия ташкilotининг секретари Г. Далибоев ўртоқлар);

Калинин бошқармасидаги «Коммунист» колхоз (райси М. Мирсоатов, партия ташкilotининг секретари Н. Иброҳимов ўртоқлар);

Урта Чирчиқ бошқармасидаги «Партия XXII съезди» колхоз (райси А. Н. Ким, партия ташкilotининг секретари Ю. Дадобоев ўртоқлар);

Калинин бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон» колхоз (райси А. Матқобулов, партия ташкilotининг секретари А. Соатов ўртоқлар);

Бўша бошқармасидаги «Пискент» совхоз (директори А. В. Киселев, партия ташкilotининг секретари М. Ғозиев ўртоқлар);

Бўша бошқармасидаги «Коммунизм» колхоз (райси С. Саймаков, партия ташкilotининг секретари Б. Периебеков ўртоқлар);

Оқўрғон бошқармасидаги «Победа» колхоз (райси Ким Юн Син, партия ташкilotининг секретари Д. Дарменов ўртоқлар);

Янгийўл бошқармасидаги «Ленинград» колхоз (райси Т. Эриязаров, партия ташкilotининг секретари Ч. Жўраев ўртоқлар);

ДАВЛАТ — БИЗНИНГ ЎЗИМИЗ

МЕХНАТ ҚИЛИШ ҲУҚУҒИ

Совет Иттифоқи ишсизликни узиб-кесил тугатган жаҳондаги биринчи мамлакатдир. СССРда ишга ва иш ҳақиға эга бўлмаган ишчилар ва хизматчилар қолмаганига 33 йил бўлди.

СССРда ишчилар ва хизматчилар сони 1963 йилнинг биринчи ярмида 69 миллион киши бўлди. Уларнинг сони ўтган йилнинг биринчи ярмидаги нисбатан икки миллион киши кўпайди. Ишлаб чиқариш тармоқларида ишчилар, шунингдек илмий-техник ходимлар ва бошқа мутахассислар сони шу давр ичида бир миллион кишидан андироқ ошди.

Мамлакатлар, ўқув юрлари, илмий тадқиқот, маданий-оқарув ва медицина муассасалари ходимларининг сони шу йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан 650 миң киши кўпайди, савдо-сотиқ ва уй-жой-коммунал хўжалиги ходимларининг сони 320 миң киши орди.

ДАМ ОЛИШ ҲУҚУҒИ

Иш кунини қисқартириш учун кураш доимо Коммунистик партиянинг муҳим вазифаларидан бири бўлиб келди. 1960 йилда ишчи ва хизматчиларнинг етти соатлик ва олти соатлик иш кунига ўтказиш тугалланди. Иш кунини қисқаргани ҳолда иш ҳақи миқдори илгарича қолди ва ҳатто оширилди.

1960 йилда sanoatда ўртача иш кунини 1913 йилдаги нисбатан қисқариб уч соат кам бўлди. СССРда иш ҳафтасининг ўртача узунлиги ҳозирги кунга нисбатан маълумотлардагидан камроқдир.

Ҳозир Совет Иттифоқида 4 миңдан кўпроқ шифохона ишлаб турибди. Уларда дам олишни кўриш 1960 йилдагига нисбатан 1 миллиондан кўпроқ орди. Ўтган йилнинг ўзига дам олиш ўзларида ва санаторийларда 7 миллиондан кўпроқ киши шифоланди ва дам олди.

Партия Программаси дам олиш уйлари, пансионатлар, шаҳардан ташқаридаги меҳмонхоналар ва туристик базалар шохобчаларини анча кенгайтиришни кўзда tutadi. Булардан меҳнатчилар араси баҳода, кўнгилли шартлар билан ёки бепул фойдалана оладилар. Беморлар учун санаторийлардан фойдаланиш батамом бепул бўлади.

Илгирма йил давомида шифоналардаги ўринларни 8 баравар ошириб, 1960 йилда уларни икки миллионга етказиш мўлжалланади.

ИЛМГА ҲАВАС. Мамлакатимиздаги барча ишчилар илм олиш ҳуқуқига эгадилар. Айниқса ёшларимизнинг илм-фан эгаллашга бўлган иштиёқи кучли. Буни Чилонзор районидagi 162-ўрта мактаб мисолида яққол кўриш мумкин. У ерда ўқув-тарбия ишларидан ташқари, турли тўғарилаётган ишчи ҳам ахши йўлга қўйилган. Янчида мактабда тарих-география тўғрисида тузилди. Суратда: география ўқитувчиси М. Мамаганова (ўртада) тўғарили аъзолари билан навбатдаги машғулоти ўтказишда.

Социалистик демократияни ҳар томонлама кенгайтириш ва такомиллаштириш, барча граждaнларнинг давлатни бошқаришда, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда актив иштирок этиши, давлат аппарати ишини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан халқ контролини кучайтириш—коммунизм қуриш даврида социалистик давлат тараққиётининг асосий йўналиши ана шулардир.

КПСС ПРОГРАММАСИДАН.

СОВЕТЛАР ВА ЖАМОАТЧИЛИК АСОСЛАРИ

Бугун совет халқи СССР Конституцияси кунини нишонламоқда. Бизнинг Конституциямиз партия ва ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган бўлиб, у совет ишчиларининг ҳуқуқ ва бурчларини, мамлакатимизда рўй берган буюк демократик ўзгаришларни мустақамловчи ҳужжатдир. Ленин, давлатимизнинг куч ва қудрати давлат аппаратининг, Совет ҳокимиятининг кенг меҳнатчилар оmmasи билан алоқасини мустақамлашда, уни кўз қорачиғидай сақлашда, деб биларди.

Ленин кўрсатмаларининг амалга оширилиши, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги туфайли Совет давлати социалистик қурилишининг барча йўналишларини енгиб ўтди, революция душманлари билан оғир курашда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришти, коммунизмнинг нурафон уфқлари кўриниб турган марраларга чиқиб олди. Эндиликда давлатнинг социалистик жамият меҳнатчиларининг умумхалқ ташкилотига ўсиб ўтиш процесси бошланди. Ҳозир бизнинг давлатимиз пролетариат диктатураси давлатидан бутун халқ ҳоқини, иродасини эса эттирувчи умумхалқ давлатига айланди. Ана шу шароитда Советларнинг роли янада ошди. Улар мамлакатимиздаги барча оммавий ташкилотлар бирлигининг тimsоли бўлиб қолди.

Ҳозирги даврда меҳнатчилар депутатлари Советлари фаолиятининг энг характерли хусусияти—кенг меҳнатчилар оmmasини давлатни бошқаришга жалб этишдир. Советлар олиб бораётган амалий ишлардан шунини кўриш мумкин, мамлакатимизда кун сайин ўз-ўзини бошқаришнинг янги формалари вужудга келмоқда. Бизда,— дейди Н. С. Хрущев,— демократия халқнинг чинакам ҳокимиятидир, бу— меҳнатчилар оmmasи ташаббускорлиги ва активлигини ошириш, уларнинг ўз-ўзини бошқаришини ҳар тарафлама ривожлантириш дeмандир. Коммунистик партия социалистик демократияни тобора ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Советлар ишини такомиллаштириш учун тинмай курашмоқда.

КЕКСАЛИК ГАШТИН СУРЯПМАН

Фарован ва аёллик ҳаётимизни айтаманки Бирам иноқ ашаниди. Улар бир-биридан ахши, бир-биридан меҳнатсевор. Кўпи дқимшили уларнинг. Биз кексалар эса иззат-иқромдемиз.

Мама ўзимдан қибс. Мен кексалик гаштини суряпман. Олдимида дғиш-қизларим бор. Тўнғичим муаллим. Биринчи кўриш мумкин. У ерда ўқув-тарбия ишларидан ташқари, турли тўғарилаётган ишчи ҳам ахши йўлга қўйилган. Янчида мактабда тарих-география тўғрисида тузилди. Суратда: география ўқитувчиси М. Мамаганова (ўртада) тўғарили аъзолари билан навбатдаги машғулоти ўтказишда.

Ҳамма ҳақ-ҳуқуқимни таниган замонда яшаётганимдан миңг бор сезинаман. Ахир, ўтмишда камбағаллар не қулфатларни бошларидан кечиршмади. Камбағаллар мактабга кириб ўқи олармиди? Йўқ. Бирок фойдали касб эгаллай олармиди? Йўқ. Камбағалнинг бири икки бўлмас эди.

Мама энди аҳвол тамоман ўзгариб кетди. Ҳаммамиз учун умумий Бахт китоби яратилган. Бу— СССР Конституцияси. Унда ҳаммамизнинг ҳақ-ҳуқуқларимиз битилган. Шундай шодиёна айёмларда жонаҳон партия ва ҳукуматимизга яна бир бор ташаккур айтишга келди.

Т. ЮСПОВА, кўпболаи она.

АДОЛАТ ҚОНУНИ

Конституциямиз одил, ягона, Бахту-иқболимиз унда мужассам. У яралган кунда эл шодиёна, Зотан ҳар кунимиз ўзи бир байрам. Не-не қонуларни кўрмалди, Қонуларни, йилда миңг бор ўзгарди. Лекин ўзгармади халқ чеккан жафо, Зулмат қоплаб ётди ёниқ кўларини. Аммо халқ қалбиде яшаб бир қонун Курашлар ўтида қиларди тугён. Уни деб мардларнинг тўкилиди қони. Унга Риевлар фидо этиди қонини. Бу қонуннинг номи эди Адолат!

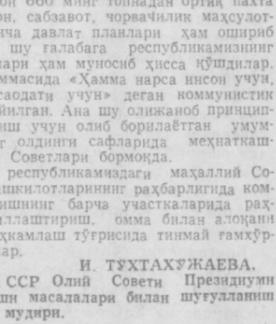
Юсуф ШОМАНСУР.

ЛЕКЦИЯЛАР, ВИСТАВКАЛАР

Бир неча кун давомида Чирчиқдаги 4-шаҳар кутубхонасида Совет Конституцияси кунига бағишланган суҳбат ва лекциялар ўтказилди. Кутубхонада Совет Конституцияси байроғи остида барқ уриб гуллаётган фанмиз ва маданиятимизни акс эттирувчи китоблар виставкаси ва фото-виставкалар жойлашди. Китобхонада «Совет Конституцияси—дунёда энг демократик Конституция», «Ўзбекистон ССР халқларининг қаролик олдасидан», «Чирчиқ шаҳрининг ривожланиш истиқболлари» каби тeмaларда лекциялар ўқилди.

Кўпи кеча бу ерда умумхалқ байрамига бағишланган йилги илм-фан виставкасида «Совет Конституцияси ҳақидаги лекциядан энг маънавий ўқишларни кенчерт қўйиб бердилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

БАХТЛИ КЕКСАЛИК. Кўп йиллар давомида ҳалол меҳнат қилган ишчилар бизда ҳаммиса иззат-ҳурматда бўладилар. Иккинчиданки, да пенсия олиб яшаш нақадар гаштли!

МЕХНАТ ЗАВҚИ. Меҳнат билан шуғулланиш ҳар бир совет ишчисининг шон-шараф ишидир.

МОДДИЙ ТАЪМИНОТ ҲУҚУҒИ

СССР граждaнлари кекса-иб қолганларда, шунингдек бемор бўлган ва меҳнат қобилиятини йўқотган ҳолларда моддий таъминот ҳуқуқига эгадилар. Мамлакатимизда жамиятнинг меҳнатга қобилиятсиз ва икеса аъзолари илтимосий пенсия-омол фондалари ҳисобидан таъминланадилар.

СССРда ҳамма ишчилар ва хизматчилар социал сгравование қилинишлари керак. Улар вақтинча меҳнат қобилиятларини йўқотганларда иш стажига нисбатан 50 процентига миқдорини оладилар. Ишлаб чиқаришда лат етган ва профессиял касалликка дучор бўлган тақдирда вафода иш стажига қарамадан амалдаги тула иш ҳақи миқдориде тўланади.

Бепул ўқини, бепул медицина ёрдами ва шу сингари гоат катта социал аҳамиятга эга бўлган қўлайликлар совет ишчисини учун одат тусига кириб қолгандир. 1963 йилда давлатнинг пенсия, нафана ва бошқа иттиёзларни тўлаш учун харажатлари жами 30,5 миллиард сумга етди. Бу эса бундан 10 йил илгаригидакига қараганда 2,3 баравар кўдир. Ҳозирги вақтда бу туловлар ва иттиёзлар меҳнатчилар бутун даромадининг тўртдан бир қисмига яқинини ташкил қилади.

1960 йилда илтимосий истеъмо-ол фондаларининг ҳажми аҳоли реал даромадлари бутун ҳажмининг тахминан яринини ташкил қилади.

СССРда пенсиялар миқдори капиталистик мамлакатлардагига нисбатан анча ортди. Мамлакатимизда кексаларга берилган пенсия миқдори иш ҳақининг тахминан 60 процентини, нам ҳан оладилар учун эса иш ҳақининг юз процентини ташкил қилади. АҚШда ва Италияда эса пенсиялар миқдори иш ҳақининг 20 процентини ташкил қилади.

БАХТИЁРЛАР

— Вадуджон сал ҳаяллар қолдимми, ойиси? — Мажид ама умр йўлдошидан сўради. — Ҳа айтгандай, едимдан кўтарилай дебди,— деди Хури она.— Вадуджон боя уйга телефон қилган эди. Бугун институтга Москвадан олилар кетган экан, масалахатли гап бор, деди. Шунинг учун уйга бироз кечроқ қайтман деб айтганди. — Мен ҳам шундай деб ўйлаган эдим.— деди Мажид ама.— Бугун бизнинг институтимизга ҳам шу ҳақда хабар келиб қолди. Яқин орада Тошкентда катта илмий йиғилиш бўлишини айтишди. — Видт касаллигига қарши кураш масаласига бағишланиб ўтказилган кенгаши илмий айтласизми?— сўради Рауф отасидан. Мажид аманинг юзида қизиқиш ифодаси жўла қилди. — Ҳа, ўғлим, худди ўша йиғилишни айтганиман,— деди Мажид ама ва кейин қўшиб қўйди.— Ҳа, вақтида қабуриллашти бу кенгаш. Ахир, видт касаллигига қарши кураш масаласи олимларни кўндан кўн буён қизиқтириб келганда! Бу проблема селекционер олимларга ҳам, тупроқшунос мутахассисларга ҳам тааллуқли масала. Шунинг учун ҳам институтимиз олимлари бу кенгашда актив қатнашадилар. Шу пайт эши очилиб, хонага Мажид аманинг катта ўғли Вадуд кириб келди. Кенгаш ҳақидаги гап мавзуда дебди бўлиб, нончуста столи атрофида суҳбат яна қизиб кетди. Мажид ама Тошкент Давлат қишлоқ хўжалик институти тупроқшунослик кафедраси олимларининг бу кенгашга таёйргарлиги ҳақида гапирса, Вадуд кенгашга кўриладиган масалалар тўғрисида сўзлади. Рауф тўқимачилик sanoати мутахассиси сифатида бу кенгаш ҳақида ўз мулоҳазаларини айтди. Мажид аманинг ахши бир одати бор. У ўғил-қизларининг қилаётган ишлари билан доимо қизиқиб боради. Шунинг учун ҳам бу оилда кечкурунлари илм-фан хусусида суҳбат қизиб кетади. Бу табиий. Ахир, оила бошлиғи Мажид акадан тортиб, кенгаш ўғил Рауфгача илм-фан билан бевоасита шуғулланишдади! Ҳа, бу оила — энгиллар оиласи. Оиланинг мактовон бутун охаллага ёйилган. Ҳамма бу оила аъзоларини хурмат қилади. Оила аъзолари ҳам намтар, дилпазир кишилар. Бу мактовларни эшитиб, ортиқча маҳоват дерса. Пўқ, йў-

ИЛМ ОЛИШ ҲУҚУҒИ

Революциядан илгариги Россияда ҳамма турлардаги 124 миң умумий таълим мактабларида 9,7 миллион киши ўқир эди. Шу йилнинг биринчи ярмида умумий таълим мактабларида 42 миллиондан кўпроқ киши ўқиди.

Умумий таълим мактабларидаги ўқувчилар сони бир йил ичида 3 миллион кишидан андироқ, шу жўмладан икчи ёшлар ва қишлоқ ёшлари мактабларида 700 миң киши кўпайди.

Мамлакат олий ўқув юрларида деярли уч миллион студент ёки ўтган йилдагидан 304 миң кўп студент ўқимоқда. Ўрта махсус ўқув юрларида 2,7 миллион киши таълим олмақда. Бу эса ўтган йилдагидан 298 миң киши кўпидир.

Сиртки ва кечки таълим кенг ривожланди. Ҳозир 7 миллионга яқин илчи, хизматчи ва колхозчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олмақда.

Ҳар йил 10 миллиондан кўпроқ меҳнаткаш янги ихтирос ўрганиб, ўз ишлаб чиқариш малакасини оширмоқда. (ТАСС).

ШҮРТЕПАНИНГ ШЕРЛАРИ

(ЛАВҲА)

Шуртепага етиб борганимизда, кўш андигина наъза бўлиб кўтарилган. Ширтепада норамадан келган ўрта бўлиб мўсафид қаринишга лешшо ҳинди.

— Келинлар, келинлар, — қария бизни Қорасу устига қурлаган ширтепага бошлади, — уш-ринлар.

Бақою ширтепанинг уч томонини ўраган Қорасу устига қурлаган оқди. Қўна бўй қўрган тал ва терак шохларида қўшлар баъзи авжида. Қарияда бригадани ишлари, бу ерларнинг ўтмиши ҳақида сўрашди.

— Илгари қаёққа кўз ташламанг, бари қамишор эди, — деб сўз бошлади гулдор чойнама кўк ной далаб келган қария. — Ана, тўрт-беш йилларимиз, ишимиз юришиб кетди, планларини баъжарганимиз Юз брут бўлган, турли орау-хавас ишни қўлиганимиз иштироқчиларимиз. Тор, минг-яган уйлари тарк этдик. Қўчалар очиб, қовли жойла бўлди...

Қайруда ота Усмонов Шуртепани ўлаштириш ветеранларидан, жуда диланш одам эди. Сўнгги йилларда рўй берган ўзгаришлардан ҳинча қила кетди.

— Узоқбой бригаданимиз беш бўлди-ю, ишимиз юришиб кетди, илдимизнинг ростилади. Бирим иш-биримон чинди, барана топқур, биринчи йили гектар бошига 18 центнердан пахта кўтардик. Қузда энекатор, кирепер, яна аллақандай маши-наларни ишта солди. Қарвалар иштироқчилариди. Тегиримон арча ва бошқа сугорилиш шаҳобчалари қилди. Исең-қозор кенгайтирилди. Қадим қўса атки ботадиган ерларнинг суви тортилиб, тулпор қис-масида нам селгиди. Кеч қузда барча экин май-донлари чўчур шудгорланди. Бу тулпор унмудор-лигини оширди. Ер бетидан қор кетиши билан экин майдонлари бороналанди, чигит қидалди. Ғу-злар барқ уриб риконланди, беҳисоб қўсақ ту-ди. Қуз, қиш, баҳор ва саратон мезаарида сарф

этилган меҳнат азнаига ҳосилдорлик бир йилнинг ўзанда ўтиб центнерга ошди.

Қушлас, ўтган йили етмиш гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил топишди. Ҳар меҳнат кунига уч сўм тиғийдан нақд пул олдин, — Қайруда ота пилвадани совиқлаб қолган чойни кўшди, — Рақбар йонқур бўлган ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишта кириниб кетди.

Қария бир дам жим қолди. Маъноли кўчалари ўйчан сузилди. Ҳа, у бундан беш йил илгари бў-либ ўтган воқеани эсларди.

— Ғалим нима бор Шуртепада? — деган эди ўшанда Узоқбой ақанинг отаси унга, — Шуртепа-га-а? Исең-қозорнинг ташлаб, қўшқор-қамиш-орга-а?

— Бригада қолоқ, ҳосил 10...11 центнердан ош-мапти, — Узоқбой ака ваъминлик билан сўз-ларди. — Ташқирбасидик қилишмапти.

— Қимсан полководцу, ахир, — деди ота, — Ишинг тайин, меҳнат кунинг ёмон эмас...

— Гапнингиз тўғрив, — деди Узоқбой ака боёқидин билан, — аммо, масаланинг илгинчи томони бор. Шуртепада ерлар анча вақтдан буён наҳосилилида қолгани оғира тортапти. Ахир у ерда пахтадан мўл ҳосил олиш мумкин-лигини ишоттаб керак.

Ота индамади. Вироз сукунт қилди-ла, кейин «майли, инд Узинг биласан. Эи ишта жон кув-дирган — эди ақам» деб пичирлади.

Шундай чиндан ҳам Узоқбой ака наъсулнати, бироқ шарафли ишта бел боғлади. Қолқозинг

унмий мажлисида доим қолоқ деб тилга олин-диган ер ана шу Шуртепадаги бригаданинг ери эди. Узоқбой ақанинг нуқсонлари остида доим ери сўз «Қиёб ва қамишорлар макони бўлган Шур-тепадан мўл-кўл «оқ олтин» олма бўлади, ха бў-лади, қани, Шуртепада бориб, ишта бош бўлади-ган ким бор, деб раис айтган сўз жарангларди.

Мана, тонт билан Узоқбой ака юлқоқ правле-ниселга қилиб қуралди бор ташқирбасидик аф-ганида «Шуртепага ўғмоқиман дегин, — деди-ю. Абжамид ақанинг қозига тўбассу югурди, — ма-на бу ташқирбасидик хурсандимиз. Кейин раис Шуртепадаги ишларнинг қийинчиликларини, ту-лпор широтининг ўзига ҳос ҳусуслатларини ту-шунтирди кетди.

— Қузда ерларни сифати шудгорлаш устида жон кувдирмади, — деди у, — Ҳозир ери шўр тегиб кетганлигидан ғўзалари бўй чўзоял қолди. Бригада аъзоларининг ишта илхоси йўқ...

— Илхос бўлмас, илхос уйғотишга қаранат қиламан-да раис, — Узоқбой ака ишонч билан деди. Раис унга оқ йўл тилди...

Отанинг фикрлари шу ерга келганда, «ха ота-хон, меҳмонларни сиритириб қўйибсизми?» де-ган товуш эшитилди. Ҳаммаиз ўша томоғга ўзи-рилди. Виз томоғга ўрта бўй, миқти гадалди, ўрта йиллардаги бир ишти ўтиб келарди. Қулиб турган чехрас саратонда товланиб, қиш илги-ринида пичитган бу ишти бригада бошлиғи Узоқ-бой Эргашев эди.

Бригадир билан дала айлашиб кетди. Бу йил бригада аъзолари пахтазорини 10 гектарга ке-нгайтириб, 80 гектар майдонга уруу ташлашди. Уруғ ер нами билан ишт чинди. Ғўза катор ора-лари барҳол роторли культиватор билан юкпа-тилди. Ер бети қилиб, мурғак ниҳоллар ўзини қўйиб қориди. Шу тўғриси наъма-нет екин ём-гир ғўзаларга унча таъсир қилмади. Ҳаним Мир-заимов, Ёшубеков Қаримовлар барча майдон-да ғўзаларга 6 марта узунлига, 3 марта ке-ралагани ишлов берди. Илгинчи судан кейин ниҳолларни озмиқтиришга шайланганди.

— Тўлроқда нам етарли, — Узоқбой ака бри-гада пахтазорларига маслаҳат солди, ўшанда, — Озугани наъма-нет икин марта берсан қандай бўларини?

— Суғга эфр бериб, — деди ақено бошлиғи Ян Ҳак Син, — ўтган йили баъзи майдонларда ғўзаларни қолтириб қориди. Биринчи озуқадан кейин ер қизишиб, сўнг илгинчи бор озмиқти-риб, сув берилсин.

Шундай қилишди. Озуқа ер нами билан ғўза-ларга яхши таъсир кўрсатди. Тўлроқ саратон қўйишга қилиб, меғрига етган, Рихисали Усмо-нов, Туроб Усмоновлар тушулари жуғларни мил-диратиб «оби ҳаёт» оқишди.

Пахтазорлар ҳақида гап очилганда бригадир қабил гурури тўлқинларди.

— Ишта меҳр, муҳаббат, билан иришган ишти муваффақият нозонди, — деди Узоқбой ака. — Бу йил 216 тонна пахта тайёрлашимиз керак эди. План ҳар гектарга 27 центнердан. Теримга 7 сеп-

табрда тушиб, 46 кун деганда плани бажардик. Ҳозир ҳар гектар ердан 33 центнердан пахта те-риб олдик. Мамбуриятимизни ҳам тўла бажардик. Бригада ҳар кун 2.5—3 процентдан пахта топишди. Тайёрлов дунтига 7 тоннадан оши-риб пахта жўнатишган кунлар кўп бўлди. аъзоларнинг гайрати тўғриси 80 процент «оқ олтин» биринчи сарта топишди. Дилбар Шо-лимова, Қарима Орипова, Сейит Худоберова, Қўри Пирматов... Бу қизларнинг ҳар бири ҳо-зиргача киримга 9—10 тоннадан пахта тўлди. Шу кунларда ҳам пойғанинг олдида шу қизлар 15 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил топишди, мамбуриятини 26 юнда бажарган Ян Ҳак Син бошлиқ ақеноли айтмайсанми?

Узоқбой ака бизни ширтепанинг ён бичинидаги қирғатга бошди. Қолқозинлар қўсақ терилди. Нарғи нардада «ДТ—54» денкор ҳайқириб ер бағрини тиллапти.

Қуз кунлари шиддатли, ҳақлаган одамни гап-тиб қўлади. Узоқбой ака бригадасиданга қорини ғўза бўй бермай табиат билан олишиб, боғлиқ ар-ғишларни, Ғўба ва рус, қозоқ ва тоник, қирғиз ва унран... Тўқноқ илпатининг ақиллари елка-елка туриб, фидорани меҳнат қилишпти. Узоқбой ака шуларни ўйлаганда Шуртепага келган биринчи кунлари кўн ўшанда гадаланди. Илгинчон бўш, ишта унум йўқ эди... Ҳозир ақвол бошқача, одамлар тонг еришмасдан иш бошига оқишди. Шуртепа берибсизлар, одамлар ҳам. Меҳнат, ўйин-кутил ҳаммага йўлдош.

Ҳа, шуртепанилар бутун келамани далай иш-дам ташлашляпти.

С. МУХИДДИНОВ,
Ж. САДУЛЛАЕВ.
Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси, «Қишлоқ Ўзбекистон» колхоз.

СИЁСИЙ МАОРИФ ШОҲОВЧАЛАРИДА МАШРУЛОТЛАР ВОШЛАНДИ

ҲАЁТ БИЛАН БОҒЛАБ...

Янги ўқув йилида «Чаноқ» совхозда тўғаракларнинг совиқ ўтган йилда нисбатан анча кўпайди. Бу ерда тўртта КПСС тарихини ўрганиш тўғрисида ва учта сиёсий билим мактаби ишлай бошлади. Шунинг қувончлини, партия таш-килотни тўғарак ва мактабларда машғулотларнинг юқори савияда ўтиши учун ҳаракат қилляпти.

Пропагандист ўртоқ М. Қубаев раҳбарлик қилган 2-бўлимдаги партия тарихини ўрганиш тўғрисида дастлабки машғулот тинглов-чиларнинг актив иштироқиди ўтди. Бу ердаги тўғаракка 31 киши қатнашди. Биринчи кун машғулотга 28 киши қатнашди.

Партия тарихини ўрганиш тўғаракда илгинчи ўқиб ишти. Шу сабабли ҳам пропаганда ўтган йилда ўтган машғулотларга қис-на яқин асаб, бу йил партия тарихининг олтинчи бобидан машғулотлар бошланганини эслатиб ўтди. Пропагандист «Большевиклар партияси биринчи жаҳон им-

периалистик уруши йилларида» деган тема юзасидан машғулот бошлади. У тингловчиларга жаҳон урушининг келиб чиқиш сабабларини нисқа ва тушунарли қилиб айтиб берди. У сўхбат давомида қўлғазмални ўқув қуролларидан фойдаланди.

Савол-жавоблар бўлди. Пропагандист тингловчиларнинг ҳар бир саволига қониқлиқ билан жавоб қайтаради. Кейин навбатдаги тема ни айтиди.

— Келгуси машғулотида, — деди пропагандист, — империалистик уруш вақтида партиянинг омма орасида олиб борган революцион ишга бағишланади.

Иккинчи соати 15 минут давом этган машғулотда тингловчилар жуда кўпгина нарсаларни билиб олдилди.

Бошқармадаги Ленин номи колхоздаги ишлаб чиқариш конкрет экономикасини ўрганиш тўғрисида ҳам дастлабки машғулот қи-зиқарли ўтди. Машғулотга колхоз-

нинг бош бухгалтери, экономист ўртоқ А. Эркабев раҳбарлик қил-ди. У «Пахта машина билан те-ришининг афзаллиги» деган тема-ни ўтди. Пропагандист машғулот-ни қолхоз ишлаб чиқаришига бо-лағат ҳолда қилиб берди. Маш-ғулт давомида қизиқарли факт-ларни мисолга келтирди. Мана шу-лардан бири. Бу йил қолхоз ҳо-силнинг 1014 тоннасини машина-лар ердами билан териб олган. Бу аса ўтган йилга нисбатан 500 тон-на кўпдир. Пахта машинада терилиши қолхозга жуда фойда бўлди. Терилган бу ҳосил учун ҳаммаси бўлиб 21396 сўм пул сарфланди. Бу қузда терилган пахтага тўланган ҳаққа нисбатан анча камдир. Ҳўжаллик «оқ ол-тин» машина билан териб оли-ши тўғрисида 19164 сўмин тежашга муваффақ бўлди.

Пропагандист ҳар бир бригада ва ақенода машина билан терил-ган пахтанинг қанча арзонга туш-ганлигини ҳам конкрет мисоллар-да айтиб берди.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидagi Ленин номи колхоз теплица комбинатида бу йил лимондан мўл ҳосил етиштирилляпти. Айрим ли-мон тулпарлари ҳозирда 200 тадан ортқи мева санаш мумкин. Суратда: Зайниддин Фахриддинов лимонларни парваришляпти. Х. Ҳайитмухамедов фотоси, «ҒАТАГ фотохроникаси».

УЮШҚОКЛИК БИЛАН

Ҳазир ҳам бу совхоз далаларида иш қизик. Қузда-қушиқ тадбир-ларда коммунистлар ва қомонла-лар пангарлик қилмоқдалар. Сов-хоз коммунистлари сиёсий тўғарак-ларда ўқинчи уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар.

— Бунда ҳаммаси бўлиб бешта сиёсий тўғарак бор, — дейди совхоз партия комитетининг секретари ўртоқ К. Исмомов, — бу тўғаракларда дастлабки машғулотлар ишчиларнинг активлиги билан бошланади. Айниқса марказий бўлимда ўтказилган тўғарак маъмули бўлиб, Дастлабки машғулотга 80 га ақик коммунист ва партиячилар қатнашган эди. Улар пропагандада Маҳмуд Ибро-ҳимовни қишлоқ хўжалигида партия раҳбарлигини қайта қуришни афзаллиги бағишланган сўхбатини мароқ билан тингладилар. Пропа-

гандист машғулоти совхоз ҳаётига, унча бу йил қўла киритган юлқоқ-ларда оқ фактлар билан боғ қи-либ ўтказилган тўғарак ҳам қизи-қарли бўлди. Қишлоқ хўжалиқ эконо-микасини ўрганишга бағишланган бу тўғаракнинг дастлабки машғулоти-дан тингловчилар мамнун бўлиб қайтдилар.

Шунингдек, биринчи, бешинчи, унчи бўлимлардаги сиёсий тўғарак-лар ҳам уюшқоқлик билан иш бошлаб юборди. Биринчи кундаги машғулотда совхоз бўлимида ҳаммаси бўлиб 150 га ақик киши қатнашди. Т. Убайдуллоев ва А. Мамбетов ка-би пропагандачилар машғулотлар-нинг маъмули ва қизиқарли ўтиши учун пухта тадбирлар қўрсатдилар.

Р. НОСИРОВ,
1-«Оқйўлғон» совхоз.

БЎКАДА ШУДГОРЛАШ КЕЧИКЯПТИ

Областимизнинг улкан «оқ ол-тин» хиромига бўқалиқлар муно-саб ҳисса қўшдилар. Бошқарма йиллик пахта таёйрлаш планини муваффақиятли адо этди.

Айтиш керакики, бу габаба осон-лиқча қўлга киргани йўқ. Бошқар-ма пахтазорлари мўл ҳосил иш-тиришда йил бўйи ҳалол меҳнат қилдилар. Эрта кўклардан май-донларни қишга тайёрлаш ҳар гек-тарда, ерга барана уруғи қадар, дў-жаладан зарарланган ёш иш-ҳолларни бутлаб олинди, ёғи сув танқислигини енғиш, ўтга ва ўсим-лик зараркундаларига қарши курашда, ғўза тулпарининг серқо-либ бўлиб есишини таъминлашда жонлиқ иришкорлар астойдил юкбозлик кўрсатдилар.

Аммо ҳали даладардан қизғин меҳнат ҳовли кўтарилган эмас. Чунки далада ҳосил бор. Пуник, дала йўлларида ҳамон пахта ор-тан машина ва автопоедларни уч-ратасин. «Оқ олтин» пайкалларид-а, хиромларда, суниқлар бил-ди даҳмон меҳнат аяқиди.

— Мана Свердлов номи колхоз, — Бу колхоз пахтазорлари ке-ча яқинида муваффақиятли мар-рага етдилар. Пландига 2650 тон-на ўринга 2705 тонна хирмон кў-тарилиб, социалистик мамбурият ҳам ошираб адо этилди. 1400 гек-тар пахта майдонининг ҳар гек-таридан 21 центнердан ҳосил ол-дин. Бу ўтган йилги ҳосилдорлик дед гектар бошига роппа-роса 9 центнерданга кўпдир.

Шу кунларда қолхоз далалари-ни кеасани қор-ёғир, совуқни писанд қилмай келгуси йилги мўл ҳосил ҳақида қайғуратган пахта корларининг шикоятли меҳнатини кўриб беҳад қувонасиз. Бу шикоят-корларга кеаси мингдончилик сўзларини айтишнинг келди.

Ҳосилдан тозаланиган майдон-ларда теозорлик билан ғўзалар уриляпти. Ўрилган ғўзаларлар да-ла чинакарига чиқарилиб гарам-ланаяпти. Бошқа бир ёқда кураш-ли «ДТ» лар ҳайқириб ер қўзиш-тирини. Трактор плуглари ўтган ер бир тегиб қорайиб қолляпти. Тракторчиларга шудгорнинг си-ғирга қараб ҳақ тўлаш тартиби ҳам жорий этилди. 28—30 санти-метр чуқурликда ҳайдалган ҳар бир гектар ер учун тракторинга 1 сўм ҳақ тўланади. Тракторнинг меҳнатига бу тартибда ҳам тўлаш дастлабки қушлардан яхши нати-жа берляпти. Хусусанли Эризаоров, Эркин Қўрбон, Оллобер Муродов сингари шовволар кунда 6—7 гектардан ери сифати шудгор-лаб, пешақамлик қилишляпти. Шу азаматларнинг гайрат-шижо-ти тўғрисида қисқа вақт ичида кол-хознинг 775 гектар ери шудгорлаб чиқарилди.

Бироқ бошқармадаги ҳамма хў-жалиқлар ҳам иш шундай бўл-маётгани йўқ. Юмладан, шу Свердлов номи колхозга қўшн бўлган «Ленин» колхозини олиб қўйилди. Колхозда қузи-қушиқ дала ишларининг бориши ёмон аҳ-волда. Пахта экилган майдонлар-ни шудгорлашга ҳали мўлақо қи-ришилган эмас. Майдонларни ғў-залардан тозалаш, далага ўғит чиқариш, техника ремоти кў-риқариш борапти. Бошқа экин-лар майдонини шудгорлаш ҳам сустхаллик билан олиб бориляпти. Шудгорлаш олдида майдонларга ўғит солинмапти. Ғўзалар юлади-ган учта агрегат ҳам қаровсиз етибди. Раисдан колхознинг нечта ҳайдов трактори боришини, улар-дан нечтаси далада ишляганини сўрадик. У «3 тракторимиз бор, ҳаммаси далада, шудгорлашда» деди. Бироқ қолхоз устахонада кирганимизда бутунлай бошқа маънадаги гувоҳ бўлдик. Бир эмас 3 трактор устахона тўридан мустаҳкам жой олибди.

— Бу тракторларни қачон ре-монт қилиб бўламанлар? — сўра-дик механик Муста Усмоновдан.

— Механизация бўйича раис муовинимиз Алесей Пичев залас қислар учун кетган Арзиманг деталлар — ойна, гусеница, дина-мо ремоти ва шунга ўхшашлар етишмай турибди. Қуруқ қайтма-

са, албатта, тракторларни ишта солиб юборамиз.

Тракторчилардан Сувои Сапохо-нов, Абдуназар Хасанов, Рахмоқ-Эшонов ва Олим Оллобердеевлар-нинг залас қислар йўқлигидан хунбол озиб қориди. Раис Раффор Азаматов бизни ишонти-риб айтганда, далада 8 та трак-тор эмас, атичи 3 та трактор иш-ляганини қандай баҳолаш керак?

Шуни айтиш керакики, колхоз раҳбарлари сўнгги йилларда уз-луксиз рўй бераётган муваффақи-ятсизликлардан тегишнча қулоса чиқариб олмаётдилар. Улар ҳато ва камчиликларни қуралларда ғў-заларни кўрмасга солишляпти. Бу йил ҳам қолхозда пахта таёйрлаш планининг бажарилиши баробор берилляпти. Пиллик план 89 про-центдан нари силжимай қолди. Шундай ақойиб йилда ҳам пахта планини бажаролманг хўжалиқ қандай хўжалиқ бўлди эинди! 1263 гектар пахта майдонининг ҳар гек-таридан 17,5 центнердан ҳосил йи-гиб олинди, холос. Айрим бри-гададаги ақвол бундан ҳам муш-кул. Ҳолбек Абдусаломов бри-гадада ҳар гектаридан 9,7, Аъваз Аҳмедов бригадасида 10,5, Обло-қул Шодиев бригадасида 12 цен-тердан ҳосил йиғиштириб олинди. 1956 йилда гектар бошига 32,6 центнердан «оқ олтин» ҳосили кў-тарган қолхоз кейинги йиллар-да оқсаб қолди. 6 йил майдонда қолхоз бирон марта ҳам пахта пла-нини бажармади. Ҳосилдорлик йил-дан-йилга озайиб борди. Ҳосил-дорлик бу йил 1956 йил дара-жасидан роса 15 центнерга на-майиб кетди. Албатта, бу ҳўнаси-да, ишлаб чиқаришга тўғри раҳ-барлик қилабимизликнинг оқиб-тидир. Қолхозда бу йилги ҳато ва камчиликлардан ҳам тўғри қулоса чиқариб олинмапти. Қузи-қушиқ дала ишлари қишқирса, олиб бо-риляпти.

Бундай ақволни афсуски бош-

ПРОПАГАНДИСТЛАР СЕМИНАРИ

Янгида, Шуртепада, Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасида на-рашми колхоз ва совхозларда сиёсий ўқув тўғрисида раҳбарларнинг бир кунлик семинари бўлиб ўтди. Семи-нарда партия ва комсомол ташкилот-ли секретарлари ҳам қатнашдилар. Семинар қатнашчилари партия

маорифи шохобчаларида машғулот-ларни қиздириш ва ўз вақтида ўт-казиш масаласини атрафлича муко-нама қилдилар. Семинардан сўнг халқаро ақвол ҳақида лекция ўн-ди.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ДАСТЛАБКИ КАМЧИЛИКЛАР ТУЗАТИЛСИН

Юқори Чирчиқ бошқармасининг қўлчилик сиёсий ўқиб тўғаракларида дастлабки машғулоти уюшқоқлик билан ўтди. Пахта-зорлар, дубкорлар, қорвалдорлар, макнажўхоринорлар ва бошқа касб ағзалари ўзларининг сиёсий билимларини янада оширишга киришдилар. Бошқармадаги маданий-маиший наъма кўрсатиш комбинатидан сиёсий ўқиб тўғаракга ёзилган партиялик ва партиясиз кишиларнинг ҳаммаси биринчи машғулотга белгиланган соатида келдилар. Бу ерда пропаганда ўртоқ Утабев дастлаб-ки машғулоти жонли ва қизиқарли ўтказди. У машғулотга пухта ҳозирлик қўрди.

«Политотдел» колхозиди бу йил 7 та сиёсий тўғарак ишлай бошлади. 2 декабрда бу тўғаракларнинг ҳаммасида машғулотлар белгиланган вақтда ўтди. Шунингдек «Правда», «Ленин» номли колхозлардаги сиёсий мактаб ва тўғаракларда ҳам машғулотлар тингловчиларнинг актив иштироқиди ўтди.

Лекция бошқарманинг ҳамма ерида ҳам биринчи машғулот кўн-гилдигидек ўтди деб бўлмайди. Бир қатор партия ташкилотлари янги ўқув йилига пухта ҳозирлик қўриганликлар орасида дастлабки кунда уюшқоқликни йўл қўйилди. Айниқса бунда Свердлов номи колхоз партия ташкилоти мисолида кўриш мумкин. Қолхоз партия ташкилоти кадрларнинг сиёсий ўқини-ши ташкил қилишга ёмон таёйргарлик кўрган. Сиёсий ўқиб мактаб ва тўғаракларга ёзилган кўпгина тингловчилар ўша кунги машғулотларга қатнашмади. Айрим тўғаракларда аса,

«ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ»

Пойтахтиниздаги транспорт тар-монлари борган сари кеңгайиб меҳнатшарларга катта қулайлик-лар яратилляпти. Аммо айрим ав-тобусларнинг бошқарувчи шофер-ларининг ўз ишга маъсулнати шифер-лик билан қарши маъсулнатида графикадан чиқиб кетили қолдири-лган ҳам но бермоқда. Бу аса йўлов-чиларнинг автобус кутиб қолши-ларига сабаб бўлмоқда. Тран-спортдаги ана шу камчиликлар тўғрисида редакциямизга шикоят хатлари, танқидий мақолалар кели-либ турибди. Уларнинг баъзилари газета саҳифаларига ериштириб, баъзилари аса текшириш ва чора кўриш учун тегишли ташкилот-ларга юборилляпти.

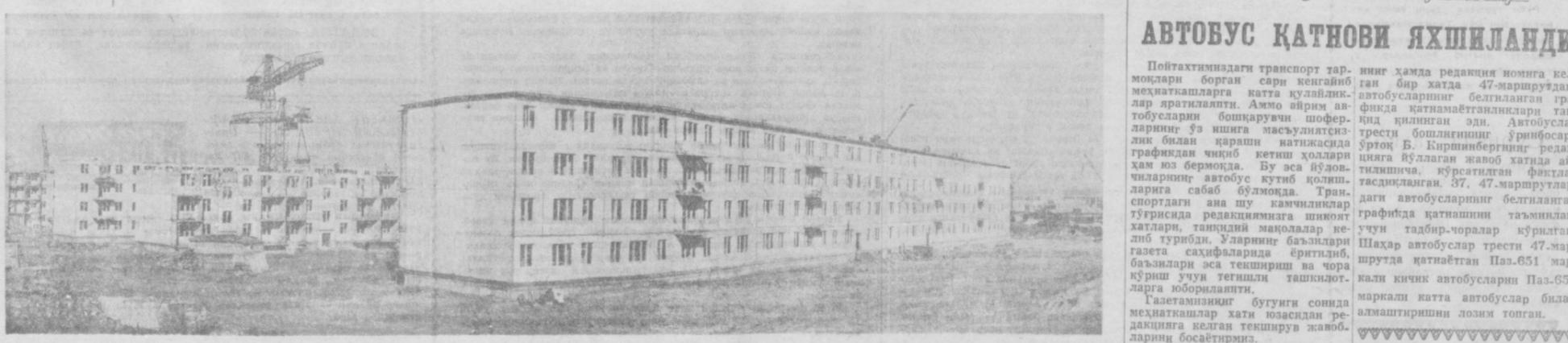
Газетамизнинг бугунги сониди меҳнатшарлар хати юзасидан ре-дакцияга келган текширув жавоб-ларини босаётимиз.

«Урғўмоқ» рубрикаси остида босилган «Сарсонгачилиқнинг чеди борми?» сарлавҳали матери-алида 37-маршрутдаги автобуслар-

нинг ҳамда редакция номига кел-ган бир хатда 47-маршрутдаги автобусларнинг белгиланган гра-фикада қатнамаётганликларни таъ-кид қилинган эди. Автобуслар трести бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Б. Қиринбергнинг редак-цияга йўллаган жавоб хатиди ай-тишимизча, кўрсатилган фактлар тасдиқланган. 37, 47-маршрутлар-даги автобусларнинг белгиланган графикда қатнашини таъминлаш учун тадбир-чоралар қўрилган. Шундай автобуслар трести 47-мар-шрутда қатнаётган Паз.651 мар-шал кичик автобусларни Паз.652 маршал катта автобуслар билан алмаштиришни лозим топан.

«Тошкент Ҳақиқати»

3-БЕТ, 5 ДЕКАБРЬ, 1963 ЙИЛ.

Чилонзор массивида тураржой мурилиши менг қўламда олиб борилямоқда. Суратда: 8-сентябрда янги уйлар қуриляпти. С. Сечило фотоси, «ҒАТАГ фотохроникаси».

КЕМАЛАР ҚУРУҚЛИҚДА „СУЗАДИ“

Тўрт йилдан кейин Енисей дарёсида дунда энг катта нуруна — Красноярск ГЭСи ишга тушади. Енисей дарёсига ГЭС қурилган жойдан кемалар қандай ўтади, деган савол мутахассисларни қизиқтирмоқда.

Бу жумбоқ қуйилганча ҳал этилиши кўза тутишмоқда.

Кема дарёнинг чал қирғоғидаги унча катта бўлмаган канал томон бурлиди. Бу ерда уни жуда ҳам катта камера қўйиб туради. Камаранинг узунлиги 90 метр. У понасон металл фермаларга горизонтал ҳолатда маҳкамланган. Ферма эса 148 та гилдирак ёрдамда улкан рельс бўйлаб ҳаракат қилади. Ҳарбир рельснинг ёнида металлдан асалган аррасмон тишли иллар бор. Фермадаги тишли гилдираклар ана шу аррасмон рельс бўйлаб ҳаракатланади. Тишли гилдираклар улкан моторлар билан уланган. Моторлар эса темирйўл бўйлаб столбаларга маҳкамланган электр симларидан қувват олади.

Камаранинг орқа томонида 18 метр кенгликдаги тешик бўлиб, ундан қабарик эшиги бор. Теплоход ана шу эшик орқали сув тўлдирилган камерага кирди. Эшик қайта ёпилди. Камера эса ичидки кема билан қия рельс бўйлаб юқорига ҳаракат қилади. Бу камерани улкан троллейбусга ўхшашта бўлади. Унинг тезлиги минутига 80 метрни ташкил этади. Камарани ҳаракатга келтирувчи диңгелларнинг қуввати 10 миң киловаттга тенг. Электр диңгеллари сув қирмайдиган қобилар билан ўралган. Шундай қилиб, кема қуруқликда 1250 метр «сузади». Шу вақт ичиди, 130

метр тепаликка кўтарилади. Ичига кема жойлашган камеранинг оғирлиги 6500 тоннага етади. Камера ГЭС тўғонига кўтаришдан локомотивларни қайтарилган майдонга ўхшай айланага дуч келади. Бу ишотнинг балкалари ҳар бири 100 метрдан бўлиб, камаранинг бурнига учун имкон беради. Бурилиш майдони роликли тўғонга подшинуларда туради. Бурилиш майдонга ўрнатилган рельс тепаликка қараб йўналган рельсларга тўғри бўлган, камера йўлда даром этади. Пулиннинг бу участкасининг узунлиги 360 метр. Унинг иккинчи учу дарёнинг тепа қисмига туташган бўлиб, хатто сув ичига ҳам кириб кетади. Камера дарёга кирган бола қабарик эшик ана очилди, кема дарёга тушиб, йўлда даром этади. Бу ишларнинг ҳаммаси автоматик тарзда бажарилиб юраклар ёрдамда бошқарилади.

Айтиб ўтганларимизнинг ҳаммасини лойиҳачилар инженер Мирон Боднев чизмалардан кўрсатди. Кемани қия йўлдан кўтарувчи бундай мосламани «гидропроект» ва «Гидростальпроект» институтлари ишлаб чиқди. Кема кўтарилган кўришга киришган. Бурилиш майдонга учун қолган ҳам тайёр. Ҳозир гигант экскаваторлар кеманинг қуруқликдаги «йўлини» очиб билан банд. Кема кўтарилган иш чизмалари заводларга жўнатилиб усуллар тайёрланмоқда. Камаранинг ўзи эса бурилиш майдони яқиндаги ремонт-монтаж майдонига йўнатилади.

Тепаликка кўтарилаётган кемалар бириш каби мураккаб иш биринчи марта лойиҳаланмоқда. Бундай ишот ишга тушган.

Жойнинг балиқ-настилга қарама-қарши кемаларни доҳлатган йўналишга бундай кўришга мутахассисларнинг йада уюм-ишот ишлаб чиқариши таъминланади. Шунингдек, «Гидропроект» ва «Гидростальпроект» лойиҳачилари кемани олиб юривчи бундай гигант транспортни гидромотор ва гидронасослар ёрдамида электромеханик усулда ҳаракатлантириш чораларини иламоқдалар.

Яқинда лойиҳачилар яна бир ажойиб фикри ўртага ташлашди. Улар кемани олиб юривчи камерага сув тўлдирмасликка тақдир этишди. Агар кемалар камера ичиди махсус платформаларда турадиган бўлса, 2 миң тоннага яқин суви юқорига кўтариш эҳтимоли қолмайди. Бу тадбир кемаларни кўтаришни анча осонлаштиришига ва ишот қурилишини анча соддалаштиришга бўлур эди.

«Гидропроект» институту Горький шаҳридаги Политехника институтининг мустақамликни олиши кафедраси ва дарё флоту Министрлиги қуруқликдаги марказий конструкторлик бюроси олимлари билан ҳамкорликда бу даража фикрини амалга ошириш тадбирларини сийаб кўрмоқдалар.

Мамлакатимизда ҳали жуда кўп гигант ГЭС лар қурилади. Шу тўғрисида ҳам кемаларни тепаликка кўтаришчи мосламалар жуда зарур бўлиб қолади. Совет гидро қурувчилари эса бу ажойиб ишотни тобора тақомиллаштириш устида тивмай иш олиб бормоқдалар.

Николай БОЛГАРОВ, АПН мухбири.

(Газетамизнинг навбатдаги сони 7 декабрда чиқади).

Редактор А. ИСМОИЛОВ

ДЕКАБРЬ—ФУТБОЛ ОЙИ

СССР футбол чемпионати якунлангандан сўнг «А» классига қатнашган командаларнинг чет элларга жўнаб кетиши традиция тусига кириб қолди. Бу сафар «Спартак» (Москва), «Нефтчи» (Боку), «Шахтёр» (Донец), «Динамо» (Киев), «Шинник» (Ярославль), «Динамо» (Ленинград) ва «Черноморец» (Одесса) командалари билан бирга СССР терма ва олимпиада терма командалари ҳам чет элларга бўлади. Терма командаларимизнинг мақсади — Европа Кубогини унча унча қўлга киритиш ва олимпиада саралаш ўйинларига таёргарлик қилишни даром этиришдан иборатдир.

СССР терма командида биринчи учрашувни 1 декабрда Касабланка шаҳрида Мароккаш терма команди билан ўтказди. Ҳисоб 1:1. Терма командида 4 ва 6 декабрда Бельгияда «Андерлехт» ва «Льеж» каби кучли командалар билан учрашди. Совет футболчилари навбатдаги учрашувни 10 декабрда Амстердам

МАКТАБДА МУЗИКА СИНФИ

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги 111-мактабда республикада биринчи бўлиб музика синфи ташкил этилди. Бу синфга 8 йиллик махсус музика мактабларини битириб чиққан ва музикага истисно бўлган 26 ўқувчи қабул қилинди. Улар умумий фаиллардан ташқари ҳафтада икки кун музика машғулотини ўтказишади. Ҳозирги кунда музика синфини ўқувчиларга музика маданияти, дирижерлик, рақснинг санъати ва турли музика асосларидида чалиш маҳорати ўргатилади.

Махсус музика синфи Москва ва Ленинград мактабларидидаги ўхшай ҳозирча тажриба сифатида ташкил қилинган. Уни битириб чиқувчилар мактабга балола муассасаларида, яъни музикадан машғулот ўтказишади. Музика синфи ўқувчилари консерватория ўқитувчилари, танилди музикашунослари ва чолғучилардан ташкил олинмоқдалар.

М. ЗАРИПОВ, Сураатга ўқувчилардан (чадан) Ф. Умарова, Р. Холтеев ва З. Абдулқодирлар машғулотга таёргарликда.

М. Нуриддинов ва В. Моисеев фотоси.

ТАБИАТШУНОС ВЛОКНОТИДАН КОФЕ ДАРАХТИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника бондига ўстирилаётган кўпгина ўсимликлар ичиди яқин уяллар туркумига кирувчи кофе дарахти (буғдуқ) алоҳида ажратиб туради. Бу дарахт дундаги ўсимликларнинг кенга оиласидан бўлиб, ер юзиди кам тарқалган. Унинг яқин нави: икки уяллар туркумига кирувчи ва хитой буғдуқи буғдуқи Урба Осие шаронга яқин ўсмайди, чунки бу ернинг тупроғида оҳақ моддаси кўп бўлади.

Буғдуқнинг ватани Нью-Йорк ва Миннесот штатларидан шимода Небраска, гарба Арканзас ва жанубда Теннесси штатларигача кўзилади.

Дарахт баланд ва текис ўсмайди. Унинг тепа қисми серош ва сербарг бўлиб, баргларининг узунлиги 50 сантиметр ва ундан ҳам катта бўлиши мумкин.

Буғдуқнинг ўзига хос хусусияти шунки, у жуда секин шохланади. Шохлари худди қийиннинг шохига ўхшай кетади. Шунга кўра айрим мамлакатларда бу дарахтни «қийин шох» деб ҳам аташади. Унинг илдизи ерга чуқур кириб боради.

Буғдуқ оғир ва мустаҳкам бўлиши сабабли ундан турарчи биноларни қўриқди, столба, шпал ва розик бағдий турарчи буюмларни таёргарликда кенг фойдаланилади. Унинг уруғидан кофе тайёрлаш ҳам мумкин. Шунинг учун бу дарахт ҳалқ орасида «кофе дарахти» деб ҳам юртилади.

Буғдуқ кен қуртлар чикарувчи дарахт туркумидан бўлиб, бизнинг шароитда апрель ойининг биринчи ярмида барг элади. Дастлабки баргини пайдо бўлиши билан дарахт жуда тез ўса бошлади.

У. КАШИМОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника бондига таърихчи лаборанти.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ ЎЗ ИШНИ ТАМОМЛАДИ

ВАРШАВА, 3 декабр. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси бу ерда 93 ишнинг тамомлади. Еттикли мажлисда делегатлар бир қанча ҳужжатларни ва резолюцияларни тасдиқлашди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси ҳаракатга қақриқ, Қуба доир, Жанубий Вьетнамга доир, Португалиянинг Африкадаги мустақамликка доир, Жанубий Африка, Лаос, Корея, Малайзия Федерациясига доир резолюциялар, миллий озодлик масалалари юзасидан резолюция, Фаластин масаласи бўйича резолюция ҳамда Камерунда аҳоли тўғрисида ахборот қабул қилиш, Алаор Монтего (Англия) якунловчи нутқ эълон қилиш.

Германия Федератив Республикасининг канцлери Эрхарднинг матбуот конференцияси

БОНН, 3 декабр. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг канцлери Эрхард шу лавозимни эгаллагандан бери бугун бу ерда биринчи марта матбуот конференцияси ўтказди.

Эрхард НАТОнинг «нуп томонлама ядро кучларини» вужудга келтириши масаласига тўхталиб, ҳал қилинмаслиги лозим, деган фикрини айтди. У, бу ишда ГАРБнинг бошқа мамлакатлар ҳам «аввало мелиявий ниҳадда» қатнашлари лозимлигини таъкидлади. Эрхарднинг айтган гапларидан маълум бўлишича, ГАРБнинг Германиянинг ҳудудини доиралари Германия Федератив Республикасини ядро қуролга қўйишга иштирокида, биринчи навбатда, Вашингтонга талиб иш кўрмоқчили.

Германия Федератив Республикасининг канцлери Франко-Гарбий Германия ҳарбий-сений шартномасини мақаб гапирди. У, ҳар иккала давлат ўртсиди «дўстлик алоқаларини» мустаҳкамлаш ва тағини ҳам «нупроқ ҳамкорлик бўлиши» кераклигини айтди.

Германия Федератив Республикасининг бундай олдинги канцлери Аденауэр яқин Эрхард ҳам Вонн бугун Германия номидан гапиршича ҳақли, деган дэволийларни қилди. У, суверен земис давлати — Германия Демократик Республикасини мавжудлигини назар-писанд қилмай, Германия Федератив Республикасининг ҳуқуқимат «бугун Германия» учун «навобар» деган бемаъни гапларини айтди.

Эрхард Англия Европа иттифоқига уюшмасига аъзо бўлиши керак, деб ана талқорлади. Шу билан бирга у, Англияда яқинда парламент сайловлари ўтказилишини назарда тутиб, бу масала ҳозирча қўйилмаётганини айтди.

СУД КЕЧИКТИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 4 декабр. (ТАСС). ЮПИ агентлигининг мухбири Далласдан хабар беради: Президент Каннедини ўлдирган нотингнинг ишларини йўнатишда бевосита иштирок қилган Жек Руби устидан ўтказилаётган суд кечинтирилди. Бу суд 9 декабрда бошланиши керак эди. Эндилди эса, бу суд келгуси йилнинг февралдан олдин бошланмайди, деб расмий равишда эълон қилинди. Маҳаллади судья Браун ва район прокурори Эйд Рубиннинг ҳимоячилари қилган илтимосни бажониди қаноатландирди. Ҳимоячилар «Освальдини ўлдирётган вақтда Рубиннинг ақли жойида эдим» деган масалани аниқлаш мақсадида суддан олдин тергов ўтказилиши лозим эканлигини айтди.

Америка матбуотида босилган хабарларга қараганда, собиқ гангстер ва тунги ишратхоналар хўжайинининг юристлари, биз ҳимоя қилаётган «голт жонкуяр» Руби президент ўлдирилганлигиндан ниҳоят дарамда қалмонланганлиги сабабли, Освальдини ўлдирётган вақтда, «ўзининг нима қилётганлигини билмайдиган бир ҳолатда эди», деб ишотламоқчилар. Агар бу наяринг ўтса, у ҳолда, Рубинга ўлим жазоси бериш унда турсин, балки жуда енгил жазо берилади.

Руби турмада ўзини ямон ҳис қилаётгани йў. Турма маъмурури бу машҳур қотилга жуда яқин шароит яратиб берганлар. У, турма камерасида турди, ўзининг бурлескдаги ишратхонасига тез-тез телефон қилади. Унга ишратхонада савдо-сотиқ яқин кетаётганлигини хабар қилади. Далласда «энг яқин ва энг хузуур ишларини ишратхона» деб мақталаётган «Кэруэлл» тунги клубининг ишчи ҳозир жуда авнида. Бу ишратхонага киришни истаганларнинг ҳисоби йў.

Рубиннинг қайфи чоғ. У ўз юристларининг ва гангстер қотилин «ватанпарвар» деб мақаб, кўнча кўтариётган шахсларнинг ердан билан элзот турмада қатл этилишдан қутулиб қоламан, деб умид қилаётган бўлса керак.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

ДЕХЛИ, 3 декабр. (ТАСС). Санжим нороллигининг Машх маҳарамаси (подшохи) Т. Намгьяла кеча Калькутта насалхонасида 71 ёшда вафот этди. Хималайдаги бу қотилнинг тақдирини унинг ўғли Махарамунгар Палден Тхондуп Намгьяла ўтирди.

БИЗНИНГ КАЛЕЙДАРЪ УНИ ДЕКАБРИСТЛАР УЙҒОТГАН...

«...Исониятин севаман, умримнинг ҳар минутини, юрагимнинг ҳар бир тепилини, ақлимнинг ҳар бир фикрини унга бахш этмаман, унга». Исонга сазоқат, меҳр ва муҳаббат рамаи бўлган бу қалб суларини рус революцион-демократларидан бири Николай Платонов Огарев битган. Зорла унинг туғилганлиги (1813—1877) сона 150 йил туғилди. Бундан 100 йил муқаддам Н. Т. Чериншевский башорат қилиб, Николай Платонов Огаревнинг номини келажак авлод муҳаббат билан талқ олади, деб воган эди. Мама бугун совет кишилари, революцион-демократ ва материалист-философ, публицист ва шоир, Герценнинг дўсти ва сафоши Огарев хотирасини ростидан ҳам чуқур ҳурмат билан эга олинмоқдалар.

В. И. Ленин томонидан Герценга берилган юксак баҳога Огаревнинг ҳам шерик бўлишга тўла ҳуқуқи борибди. Денабростлар кўзголини уйғотган Огарев Герцен билан биргаликда улар бошлаб берган революцион ишни даром этирди.

Николай Платонович ўзининг узоқ қарилдоши, бўлаёган буюк революцион бауви Александр Герцен билан 1828 йил бошларидида учрашди. Герцен ва Огарев 1827 йилда Воробьевский тоғида қасамда эдиб, «ташаб олган курашларига ҳаётларини бахшида қилишга» ақдлашди. Улар умрларининг охиригача бу мишҳур қасамга содиқ қилиб, денабростлар ишнин даром этирадилар.

Бой помещик фарзанди бўлган Огарев ўз синфини тари этиб, революцион дехқонлар томонига ўтади, озолиди ва демократияни қизғин ёқиб чиқарди. Москва университетини унинг дўнберидаги шалланшида муҳим роль ўйнади. У бу ерда 30-йиллар бошлариди Герцен билан биргаликда илгор ёшлар тўғрисидаги ташкил этиди. 1834 йил эида Огарев, Герцен ва уларнинг баъзи дўстлари қанмоқда олинди. Ум ой турмада ўтирган, Огарев Пенза губернияда сурғун қилинди. Сурғун Виллариди (1835-1839) чанқоқлик билан назарий билимини бойлатди.

Огарев ўзини турур билан «рус озолигининг тўғилчилари» — денабростлар шотирди, уларнинг революцион гоғларни ва традицияларининг давоми эди деб эълон қилди. Ҳали сурғунда инан, 1838 йилда Кавказга боришга рухсат олади. Бу ерда у Пушкиннинг «Сибирга миктуб» деган мишҳур шеъринга жавоб берган А. И. Одоевский билан учрашди. Кейинчалик, эмиграцияда янган вақтда Огарев денабростлар тўғрисидаги ҳужжатлар ва уларнинг асарларини меҳр-муҳаббат билан тўплаб, Лондонда нашр этди.

1838 йилда отаси вафот этган, Огарев катта мерос эгаси бўлиб

қолади. У оилалари билан 4 миғта яқин кишини ташкил этувчи 1820 крепостной дехқонини овоз қилди Ҳалма ер-сувини, утлоқ ва ўрмонларни дехқонларга беради. Бошқа жойлардаги мулклариди эса сипир, қанд ва суза қозони амволари ташкил этиб, дехқонлар билан яқини елланма меҳнатга асосланган муносабатларни йўлга қўйишга уринади. Бу крепостинлар ва Николай I ҳуқуқиматга очиндан-очин қарши чиқиб эди.

1850 йил февралда революцион-демократ иккинчи марта қанмоқда олинди. Унга коммунистик селкта ташкил этиб айбонни қўйишди. Чор чиновниклари бу ишонийни ибодт эълонлаган, Огарев тезда овоз қилинди. Амалдаги қаттиқлик цензура Огарев фаолиятини жуда сениб қўйди. Шу сабабли 1856 йилда у Россиядан чиқиб кетиб, сений мухожир сифатида умрининг охиригача Лондонда яшайди.

Эмиграцияда «Колонко» сений газетасини ташкил қилиш ва нашр этишга катта роль ўйнади. Герцен ва Огарев газета сақифаларидида крепостнойлик ва самодержавияни кескин танқид қилишди. В. И. Ленин «Герцен хотираси» номи мақолисидида «Колонко»да босилган «Тобу» ёнида айтганга сўз» мақолисига юксак баҳо берган. Россия либералларига қарши ёзилган гоғси юксак, сатирик тили ўтир бу мақола автор Огарев эди.

Огарев «Ер ва эрис деган яширин жамиятининг ташкилотчилариди, унинг бирини идеолог ва раҳбарларидан бири бўлган. Бу жамият дехқонлар революциясини ташкил этишнинг ўз олдига мақсада қилиб қўйган эди. Огарев қанамидан чиққан «Қалди инан керакномли прокламация шу революцион ташкилотнинг программа ҳужмати бўлиб қолади.

Поэзия Огарев учун революцион ишнинг тарбияий қисми ҳисобланади. У рус адабияти тарихига революцион граждалиш позициясини вақолалиридан бири. Н. А. Некрасовнинг талантили ўзини шифатида кириб келди. Огарев ўз асарларида халқ ҳаётининг ёриши лаҳзаларини қилди. XIX аср ўрталаридида илгор рус ижтимоий фикри намояндаларининг гоғий илганиларини ёриши ас эттирди.

И. П. Огаревнинг бугун ҳаёт йўли — халқ бихт-саводига учун, ўз ватанининг порлоқ келажати учун фидоқорона курашининг намунаси.

Т. НАМИДИНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 5 ДЕКАБРЬ, 1963 ЙИЛ.

Реклама ВА Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ
5 ДЕКАБРА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
11.00 — СССР Конституциясини кўриши (болалар учун байрам эшиттириши ва концерт, ўзбек ва рус тилларида).
11.45 — Шундай тоғлар (хўжматли фильм, рус тилида).
12.05 — Тимур ва унинг команди (номли бадий фильм, рус тилида).
18.00 — Вахтли болалик (болалар боғчисиди тарбияланувчилар чикариши, ўзбек тилида).
18.25 — Дўстлик ҳар нарсадан азиз (эшиттириш ва концерт, ўзбек ва рус тилларида).
19.30 — Ёшлар нечаси (Ойгур офицерлар уйнаш, ўзбек ва рус тилларида).
21.00 — Ҳаммаси одамларга қолади (телевизион спектакль, рус тилида).
24.00 — Эртанги кун програм. маси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
19.00 дан — Олмасто телестудиясини эшиттиришлари.

ТАБИИЙ ГАЗДАН ҲИСОБЛАНУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Кши даврининг юриши муносабати билан **ИСИТИШ АСОБЛАРИ БУЛГАН КИШИЛАРГА ТАБИИЙ ГАЗДАН ҲИСОБЛАНИШ ҲАҚИДА НОЛВЕРДАН БОШЛАБ ҲИСОБ ҚИЛИНМОҚДА**

Иситиш асобларининг ҳар қандай кам-қусти тўғрисида дарҳол қўидаги хизмат кўрсатувчи участкаларга маълум қилинсин:

1. участка — Чилонзор масисв, 41 уй, 37.квартира.
2. участка — Фрунзе район, Баранов кўчаси, 13-уй, телефон 5-13-32.
3. участка — Қўйбешев район, Новосовская кўчаси, 21-а уй, телефон 3-09-20.
4. участка — Ленин район, Кафанов кўчаси, 116-уй.
5. участка — Киров район, Новосовская кўчаси, 21-уй, телефон 3-09-20.

«ТАШПРОМКОММУНГАЗ» ТРЕСТИ.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
5 декабрда
кундуз соат 12 ва кеч 8 да
КАТТА
Байрам концертлари
Концертларда: СССР халқ артистлари Далима Носирова, Мукарам Тургунбоева, Саодат Қобилова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Карим Зокиров, Саттор Яраев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Клара Юсупова, Далима Қомиллова, Гулнора Маваева, Михаил Давидов, Намол Низомжўнаев, солист Эргаш Нурдодов қатнашади.
Халқ чолғу асоблари орнестри жўр бўлади.

«Тошкент ҳақиқати»га 1964 йил учун обуна бўлишни унутманг!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Газетаси
ОБУНА
Дўстликнинг
ОБУНА ВАҚОСИ:
1 ойга 44 тийин. | 6 ойга 2 сўм 64 тийин.
3 ойга 1 сўм 32 тийин. | 12 ойга 5 сўм 28 тийин.

ЭСЛАТМА: обуна бўлаётганлигидида санаот ва қишлоқ хўжалиги бўйича элманиданган сақифаларининг қайси бирга эъланишини кўрсатинг!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орал Ташкентских провинциального и сельско-областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, провинциального, сельско-областных и городского Советов депутатов трудящихся.
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор уриносари — 25885. Санаот ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурашчи ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маъшии ва бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Катлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутиатор — 30249.

«Қишлоқ Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сўрх» бирлашган ишратитини босмақончаси
Р. 11414. Индекс 64695. Нашр. № 1737.